

DANIEL DEFOE (? 1660 - 24 aprilie 1731) a fost un jurnalist și scriitor englez. Defoe a început să scrie literatură după ce a exercitat și alte profesii, mai întâi ca om de afaceri și apoi ca ziarist. Tatăl lui era un mic negustor londonez pe nume Foe (și-a adăugat acest prefix aristocratic „De“, la mijlocul vieții), care ar fi dorit ca fiul lui să devină preot. Din cauza nonconformismului religios, Defoe nu a avut acces la educație universitară. Astfel, a studiat la o școală a disidenților de la periferia Londrei.

El a fost negustor, fabricant, contabil, ziarist, agent politic, de multe ori ruinat, falit, închis. În același timp a realizat și o producție literară bogată, o operă de poet și ziarist, de pamfletar și istoric, de economist și călător, de moralist și romancier.

În anii 1690, Defoe și-a început cariera de scriitor, iar în calitate de autor de pamflete va scrie „Englezul get-beget“. Acest lung poem ridiculizează sentimentele antiolandeze în rândul englezilor. În 1719, la vârsta de cincizeci și nouă de ani, în timp ce continua să scrie articole de ziar, precum și pamflete pe probleme curente, Defoe a abordat un alt gen literar. A început cu „Robinson Crusoe“, apoi a elaborat o serie de biografii fictive, memorii și autobiografii. A scris peste 300 de cărți.

Privit în ansamblu, „Robinson Crusoe“ apare de ca un jurnal de călătorie, abundând în detalii de meteorologie, de geografie, de contabilitate etc., o operă eminentă antifictivă. Prin aceasta, Daniel Defoe deține un loc remarcabil în istoria universală a romanului.

DANIEL DEFOE

Viata și aventurile lui ROBINSON CRUSOE

Traducere:
Al. Lascarov-Moldoveanu

Editura Andreas

Cuprins

Capitolul I	5
Capitolul II	37
Capitolul III	58
Capitolul IV	82
Capitolul V	90
Capitolul VI	111
Capitolul VII	123
Capitolul VIII	137
Capitolul IX	147
Capitolul X	159
Capitolul XI	169
Capitolul XII	187
Capitolul XIII	225
Capitolul XIV	236
Capitolul XV	238
Capitolul XVI	256
Capitolul XVII	298
Capitolul XVIII	328
Capitolul XIX	343

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DEFOE, DANIEL

Viata și aventurile lui Robinson Crusoe / Daniel Defoe ; trad.: Al. Lascarov-Moldoveanu. - București : Andreas Print, 2019

ISBN 978-606-765-092-1

I. Lascarov-Moldoveanu, Alexandru (trad.)

821.111

DIFUZOR EXCLUSIV:
IVO PRINT

Petru Maior nr. 32, sector 1, București

Tel./Fax: 021.222.07.67

E-mail: ivo_print@yahoo.com

Site: www.editura-andreas.ro

© Editura **ANDREAS PRINT**, București, 2019

Toate drepturile sunt rezervate. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă, stocată și retransmisă sub formă: tipărită, electronică, mecanică, fotocopiată, audio sau sub orice altă variantă fără permisiunea scrisă a Editurii **Andreas Print**.

Tehnoredactare și corectură: **Ana Cristina Antonescu**

Ilustrație copertă: **D.M.**

DTP copertă: **Gheorghe Dumitru**

Bun de tipar: 14.03.2019, Coli de tipar: 22

Format: Z₆, 16/54x84 cm

CAPITOLUL I

M-am născut la York în 1532, dintr-o bună familie, dar care nu era de fel din ținutul acela. Tatăl meu, băștinaș din Bremen, se stabilise mai întâi la Hull, iar după ce și-a făcut o stare, retrăgându-se din comerț, s-a așezat la York unde, prin mama mea, s-a înrudit cu familia *Robinson*, una din cele mai bune prin partea locului. Acestei înrudiri îi datorez dublul meu nume de *Robinson Kreutznaer*, dar astăzi, printr-o stricare a vorbelor destul de obișnuită în Anglia, ni se spune, noi înșine spunem și semnăm, *Crusoe*. Așa mi-au spus totdeauna tovarășii mei.

Cel de al treilea băiat în familie și nedepinzând nici o meserie, mintea mea a început curând să se umple cu gânduri răzlețe. Tata, un bătrân de treabă, îmi dăduse pumnul de cunoștințe pe care îndeobște le poți căpăta prin creșterea de acasă și în școala gratuită. Voia să mă facă avocat, dar singura mea dorință era să plec pe mare – și această pornire mă răpea cu atâta putere împotriva voinței și poruncilor lui, și cu toate rugămințile și jălaniile mamei și ale rudelor, încât se părea că o fatalitate mă târa către acest viitor de mizerie.

Tata, om închis și înțelept, îmi dădea sfaturi serioase și foarte bune cu privire la ceea ce el prevedea că-i planul meu de viitor. Într-o dimineață, mă chemă în odaia lui, în care stătea ținut de gută, și mă dojeni cu căldură privitor la aceasta:

– Ce alt temei ai tu, mi-a zis el, decât o aplecare spre aventuri care să te facă să-ți părăsești casa și țara în care ai putea ajunge ceva și unde ai cele trebuitoare ca să-ți faci o stare prin străduință și muncă, asigurându-ți o viață plină de belșug și de plăceri? Numai cei aflați în strâmtoare sau ambițioșii se duc să-și încerce norocul în țări străine ca să se facă cunoscuți prin cine știe ce isprăvi în afară de cele obișnuite.

Am fost atins sincer de aceste cuvinte așa că m-am hotărât să nu mă mai gândesc la această hoinăreală, ci să rămân acasă, după dorința tatălui meu. Vai, în puține zile toate acestea s-au spulberat și, în scurt, ca să nu mai am de înfruntat alte noi sfaturi părintești, peste câteva săptămâni, m-am hotărât să fug. Cu toate acestea nu am făcut nimic în grabă, așa cum mă împingea înflăcărarea mea dintâi, ci, într-o zi, pe când mama mi s-a părut mai bine dispusă ca de obicei, am luat-o deoparte și i-am spus:

– Atât de mult sunt preocupat de dorința grozavă de a călători în lume, încât de nimic altceva nu m-aș putea apuca, decât spre a reuși atât de bine ca în aceasta. Tata ar face mai bine să-mi dea consimțământul decât să mă facă să trec peste voința lui. Sunt acum de optsprezece ani. E prea târziu ca să intru ucenic în negoț sau secretar la un procuror. De m-aș apuca de aceasta, sunt sigur că înainte de a-mi împlini vremea la care m-aș angaja, aș șterge-o de la ei, ca să mă îmbarc. Dacă ești bună să-l faci pe tata să mă lase să plec într-o călătorie îndepărtată, făgăduiesc că dacă mă întorc dezgustat din ea, voi căuta să răscumpăr vremea pierdută printr-o muncă îndoită.

Aceaste vorbe au aruncat-o pe mama într-o mare emoție.

– Nu pot să-i spun aceasta, îmi răspunse ea. El știe prea bine care-s lucrurile care-ți folosesc ca să-ți dea consimțământul pentru ceva care ți-ar fi funest. E ciudat că-ți mai trec prin gând acestea după convorbirea cu el și după cuvintele duioase pe care, desigur, ți le-a spus. În sfârșit, dacă tu vrei să te pierzi numaidecât, nu văd nici un leac, dar poți fi

încredințat că niciodată nu vei avea aprobarea noastră. Din parte-mi, nu vreau să pun mâna la lucrarea distrugerii tale și nici să se zică vreodată că mama ta a fost părtașă la un lucru osândit de tatăl tău.

Cu toată această împotrivire, după cum am aflat mai târziu, ea i-a spus toate tatălui meu care, adânc atins, a zis suspinând:

– Acest copil ar fi putut fi fericit dacă rămânea acasă, iar dacă se duce în lume va fi ființa cea mai nenorocită din toate câte pot fi. Nu voi consimți niciodată!

Numai după un an de la acestea am șters-o, cu toate că în vremea aceasta am rămas surd, cu încăpățănare, la toate propunerile de a mă apuca de ceva și, cu toate că, adesea am ținut de rău pe tata și pe mama pentru nezdruccinata lor opunere, când ei știau prea bine cât eram de târât de înclinările mele.

Într-o zi, afându-mă la Hull, unde am mers din întâmplare și fără nici un gând mai dinainte, iată că unul dintre tovarășii mei, gata de a pleca la Londra cu un vas al tatălui său, m-a îmboldit să merg cu nada obișnuită a marinarilor, adică fără plată. Nu i-am mai întreat pe părinți – și nici nu le-am trimis vreo scrisoare –, ci lăsându-i să afle cum vor putea, fără nici o pă sare de împrerurări și de urmări, din nefericire poate, la 1 septembrie 1651 m-am urcat pe vaporul care mergea, încărcat, spre Londra.

Nicicând nefericirile unui tânăr aventurier nu au început și nu au ținut mai îndelung decât ale mele.

Cum vasul abia ieșea din Humber, vântul porni și valurile se învolburară groaznic. Cum până atunci nu mersesem pe mare, un rău nespus al trupului și o groază a duhului mă apucară. Abia atunci am început să cuget serios asupra faptei mele.

În vremea aceasta, furtuna crescuse și marea deveni înspăimântătoare. Cu toate că aceasta era o nimica toată față de

cea ce am văzut de-atunci, și chiar numai câteva zile pe urmă, a fost îndeajuns ca să sperie pe un ageamiu ca mine. Cu fiecare val credeam că mă înec și, de fiecare dată când vasul era prins de cele două ziduri de ape, mi se părea că mă duc în fundul mării. În această agonie a duhului, de mai multe ori am făcut planul că, dacă apuc să pun piciorul din nou pe pământ nemișcat, să nu mai calc niciodată pe bordul unui vas, ci să mă duc de-a dreptul la tata, să mă las îndrumat de sfaturile lui și să n-o mai pornesc spre aceste mizerii.

Aceste înțelepte și serioase gânduri au ținut atât cât a ținut și furtuna, cum și puțin timp după aceea, dar pe urmă, trecând vântul și marea liniștindu-se, am început să mă obișnuiesc puțin. Cu toate acestea, aveam încă rău de mare și am stat întristat toată ziua. Dar, la apropierea nopții, timpul se timpezi, vântul se potoli de tot, înserarea a fost cu totul plăcută, iar soarele apuse în splendoare ca să se ivească tot așa a doua zi dimineața. Un vânt ușor, un soare înflăcărat aruncându-și luminile peste o mare liniștită. O priveliște frumoasă, cea mai frumoasă din câte avusesem în viață.

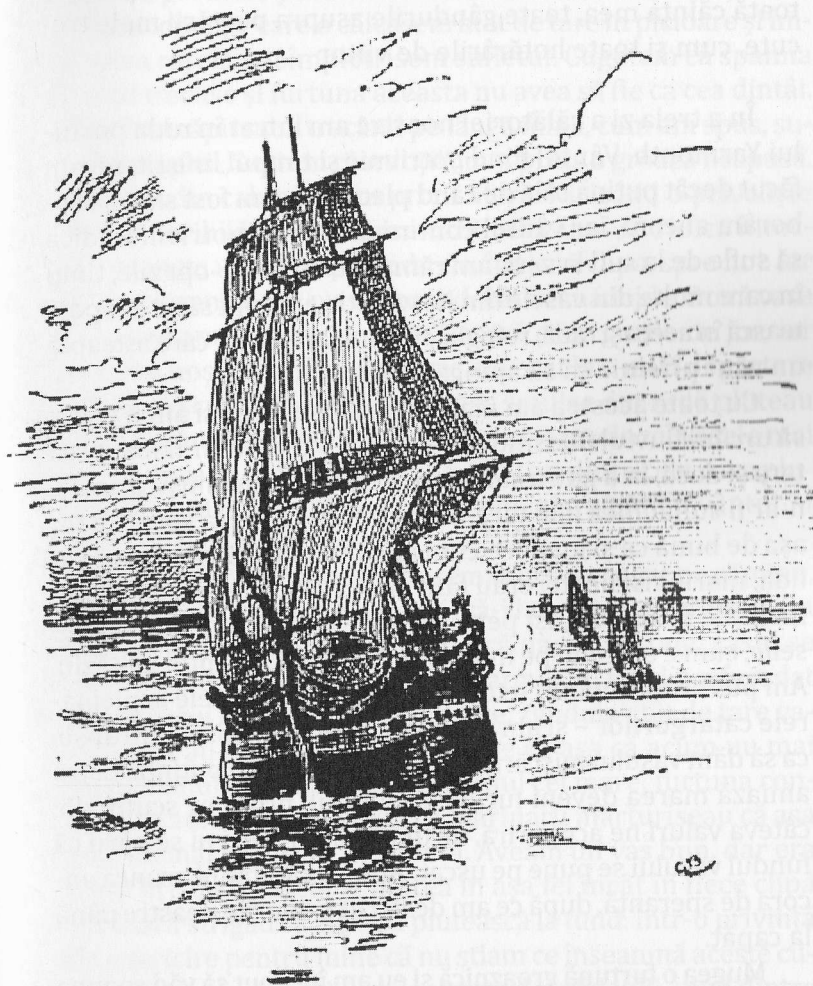
Am dormit bine noaptea, nu mai aveam grețuri, eram cu adevărat bine dispus, și am privit vrăjit Oceanul care în ajun fusese atâta de mânios și de groaznic și care, după atât de puțină vreme, se arăta atât de liniștit și de plăcut.

Atunci, de teamă ca bunele mele hotărâri să nu se satornicească încă mai tare, tovarășul meu, care era acela care mă stricase, îmi zise:

– Ei bine, Bob, îmi zise el bătându-mă pe umăr, cum o duci? Pun rămășag că noaptea trecută, cu vântul acela, ai fost înfricoșat. Și nu era decât un fleac de vânt...

– Asta-i un fleac de vânt? A fost un chin grozav...

– Un chin? Ești nebun!... Ăsta-i un chin grozav? La drept vorbind, e o nimica toată... Dă-mi mie un vapor bun și un vânt puternic, și puțin îmi pasă de-o asemenea furtună. Tu nu ești decât un marinar de apă dulce. Hai să luăm un pahar de punci și vom uita acestea. Iată ce vreme frumoasă-i acum!...

Și, ca să scurtez această tristă parte a călătoriei mele, am furmat și noi vechea cale a oamenilor mării: am făcut puncte, m-am îmbătat și, într-o noapte de stricăciune, mi-am înecat toată căința mea, toate gândurile asupra purtării mele trecute, cum și toate hotărârile de viitor.

În a treia zi a călătoriei noastre am intrat în rada portului Yarmouth. Vântul fiind potrivit și timpul liniștit, nu am făcut decât puțină cale de când plecasem. Am fost siliți să coborâm ancora, iar vântul continuând să fie potrivit, adică să sufle de la sud la vest, am rămas acolo șapte-opt zile, timp în care multe din vasele din Newcastle au venit să se adăpostească în aceeași radă, refugiu obișnuit al vaselor care așteaptă un vânt prielnic ca să ajungă la Tamisa.

Cu toate acestea am mai fi scurtat șederea și am fi putut să urcăm fluviul folosind marea dacă vântul n-ar fi fost prea tare și dacă, în a patra sau a cincea zi a statului nostru acolo, n-ar fi suflat încă mai tare. Totuși, cum rada era socotită tot așa de bună ca și un port, cum ancora noastră era foarte solidă, marinarii noștri erau fără grijă și, fără cea mai mică temere de primejdie, își petreceau vremea în repaos și în veselie, cum e obiceiul pe mare. Dar în a opta zi vântul ne răzbi. Am pus atunci mâna cu toții – am coborât pânzele la picioarele catargurilor – și am ținut toate celea închise și strânse, ca să dăm vasului mișcările cele mai liniștite cu putință. Către amiază marea deveni furioasă cu totul, prora se scufundă, câteva valuri ne acoperiră, de două sau trei ori ni se păru că fundul vasului se pune pe uscat. Atunci, căpitanul aruncă ancora de speranță, după ce am desfăcut cablurile noastre până la capăt.

Mugea o furtună groaznică și eu am început să văd spaima chiar pe chipul marinarilor. Cu toate că vegheau fără răgaz la păstrarea vasului, cum căpitanul intra sau ieșea din cabina sa și trecea pe lângă mine, l-am auzit de mai multe ori șuierând cu glas scăzut cuvinte ca acestea: „Suntem pierduți!

Suntem morți!“ În acest vălmășag stăteam ca un prostit, întins în cabina mea, și n-aș fi putut să descriu starea mea de duh. Cu greutate puteam să-mi aduc aminte de căința mea de la început pe care o călcasem atât de tare în picioare și împotriva căreia îmi împietrisem sufletul. Cugetam că spaima morții trecuse și furtuna aceasta nu avea să fie ca cea dintâi. Dar când căpitanul, trecând pe lângă mine, cum am spus, șuieră vorbele: „Suntem pierduți!“, m-a prins o groază nespusă. Am ieșit din cabină și am privit afară. Nici când o priveliște atât de teribilă nu-mi izbise ochii: Oceanul se ridica întocmai ca niște munți, repezindu-se, în toată clipa, spre noi. Iar când priveam în jur, nu vedeam decât deznădejde. Două vase ancorate aproape de noi își tăiaseră catargurile de jos, iar oamenii noștri strigau că un vas ancorat la o milă depărtare de noi se scufunda. Alte două vase smulse din radă pluteau în larg la întâmplare, fără catarguri și fără pânze. Vasele mai mici o duceau mai bine, – două sau trei dintre ele care pluteau fără cârmă, veniseră peste noi, alergând cu vântul în spate și cu pânzele căzute.

Spre seară, secundul și bosemanul l-au rugat pe căpitan, care se împotrivi din răspuțeri, să-i lase să taie catargul din față, dar bosemanul spunându-i că dacă nu-l taie, vasul se duce la fund, el consimți. Când catargul din fața lui a fost dat jos, catargul cel mare clătănându-se, zguduia atât de tare vasul, încât au fost siliți să-l taie și pe el, așa că acum nu mai era nici unul. Dar încă nu venise răul cel mare: furtuna continua cu atâta furie încât înșiși marinarii mărturiseau că așa ceva nu mai văzuseră niciodată. Aveam un vas bun, dar era peste fire de încărcat și plutea în așa fel încât în fiecare clipă marinarii strigau că avea să plutească la fund. Într-o privință era o fericire pentru mine că nu știam ce înseamnă aceste cuvinte. La miezul nopții, ca o culme a deznădejdii, unul dintre oameni care fusese trimis să cerceteze, strigă că se făcuse o spărtură, iar altul aduse vestea că apa se ridicase patru picioare în fundul vasului, și atunci, toate brațele au fost chemate la pompă. Numai la auzul acestor cuvinte am leșinat

și am căzut peste marginea patului meu din cabină. Cu toate acestea, marinarii mă deșteptară și-mi spuseră că, cu toate că până atunci nu fusesem bun la nimic, eram, totuși, în stare să pompez ca oricare altul. M-am sculat, am mers la pompă, și am lucrat din tot sufletul. În vremea aceasta, căpitanul, zărind câteva vase de cărbuni care, neputând înfrunta furtuna, erau silite a pluti spre larg, nefiind în stare a veni spre noi, porunci să se dea o lovitură de tun în semn de deznădejde. Eu, care nu știam ce înseamnă aceasta, am fost atât de surprins, încât mi se păru că vasul s-a frânt sau că altceva tot atât de înspăimântător se petrecuse. Am fost, cu alte cuvinte, atât de înfricoșat, încât am căzut în nesimțire. Cum în asemenea clipe fiecare știe numai de sine, nimeni nu mă luă în seamă, numai că altul îmi luă locul la pompă, depărtându-mă cu piciorul, cugetând că-s mort, și numai mai târziu mi-am venit în fire.

Se muncea de zor, dar apa ridicându-se în fundul vasului, se părea că ne scufundăm. Și cu toate că furtuna părea că se potolește puțin, totuși nu era cu puțință să ne ținem la fața apei până nu ajungeam într-un port și de aceea căpitanul mai dădu câteva lovituri de tun. Un vas mic care tocmai trecea prin dreptul nostru, încercă să pună o barcă pe apă spre a veni în ajutorul nostru. Cu mari peripeții se apropie de noi, dar era cu neputință să ajungem noi la ea, fie să ajungă ea la coasta vasului nostru. În sfârșit, lopătarii făcând o ultimă efortare și primejduindu-și viața ca să ne-o scape pe a noastră, marinarii noștri le-au aruncat de la capul vasului o frânghie cu un colac de scăpare, lăsându-i multă lungime în apă. După multe trude și primejdii, ei o prinseră. Noi am tras barca până sub pompa noastră și am coborât. Nu era nevoie să ajungem până la vasul lor, ci părerea tuturor a fost să lăsăm barca să plutească pe curent încercând să lopătam, pe cât va fi cu puțință, spre țărm. Căpitanul nostru făgădui că dacă barca avea să se sfârâme de țărm, să o plătească stăpânului ei. Și așa, parte lopătând, parte lăsându-ne duși de curent spre nord, vasul nostru o luă drept până aproape de Winterton-Ness.

Nu era decât un sfert de ceas de când părăsisem vasul nostru și vedeam cum se scufundă. Atunci am înțeles pentru prima dată ceea ce însemna să meargă la fund. Dar, trebuie să mărturisesc, privirea îmi era tulbure și nu puteam vedea prea lămurit cum se scufundă, căci din clipa când am intrat, sau mai bine zis, am fost pus în barcă, eram ca și sfârșit de groaza și de teama a ceea ce va mai veni.

Pluteam, înaintând încet, și nu am putut trage la țărm până ce nu am trecut de farul de la Winterton. Coasta se înfunda la vest către Cromer. Acolo, am tras la țărm și, nu fără mare greutate, am coborât toți vii și nevătămați pe plajă. Am mers apoi pe jos la Yarmouth unde, ca niște nefericiți, am fost tratați cu multă omenie și de către magistrații orașului care ne dădură adăposturi bune, și de către negustori și armatori care ne dădură destui bani ca, fie să ne ducem la Londra, fie să ne reîntoarcem la Hull, după chibzuiala fiecăruia.

Atunci se cădea să am bunul simț să revin la Hull și să mă reîntorc acasă. Aș fi fost fericit și tata ar fi tăiat, desigur, vițelul cel gras; căci, aflând că vasul pe care mă aflam naufragiasese în raza Yarmouth-ului, multă vreme mă ținuse că-s mort.

Dar reaua mea soartă mă târa cu o încăpățănare fără seamăn. Și cu toate că adesea rațiunea și judecata mea îmi strigau să mă întorc acasă, nu aveam tăria să le dau ascultare.

Camaradul meu, care la început ajutase la împietrirea mea, și care era fiul căpitanului, acum era mai descurajat decât mine. Prima dată când îmi vorbi la Yarmouth, adică după trei-patru zile de la aceste întâmplări, căci locuiam în cartiere diferite ale orașului, prima dată, zic, când se informă despre mine, glasul lui mi se păru schimbat. M-a întrebat cu o înfățișare melancolică, dând din cap, cum o duc, spunându-i tatălui său cine sunt și că făcusem această călătorie cu titlu de încercare, cu gândul de a face altelă mai departe. Tatăl său s-a întors spre mine și, cu un accent grav și mâhnit, îmi zise:

– Tinere, nu trebuie să te mai întorci pe mare, ci trebuie să iei toate acestea drept un semn sigur și vădit, că nu ești chemat să fii marinar.

– De ce, domnule, nu veți mai călători pe mare?

– Cazul e cu totul diferit, îmi răspunse el. Aceasta-i meseria și datoria mea, pe când dumneata făceai numai o încercare. Cine ești, te rog, și de ce te-ai urcat pe vas?

– I-am spus în parte povestea mea. La sfârșit, el mă întrepruse și se înfurie în chip straniu.

– Ce-am făcut eu, strigă el, ca să merit să am pe bord un asemenea ticălos? N-aș vrea, nici pentru o mie de lire sterline să pun piciorul pe același vas cu dumneata!

Era, într-adevăr, cum am spus, o adevărată rătăcire a minții lui încă tulburată de simțământul pierderii ce a suferit-o și care depășea toate marginile autorității lui. Cu toate acestea, îmi vorbi apoi foarte serios, îndemnându-mă să mă reîntorc acasă.

Am răspuns, după care ne-am despărțit, ca să nu-l mai văd niciodată. Ce drum a luat? Nu știu. Cât despre mine, având ceva bani în buzunar, am pornit-o pe jos spre Londra. Acolo, ca și pe drum, am avut câteva lupte cu mine însumi asupra felului de viață ce trebuie să iau, neștiind de mă voi întoarce acasă sau de voi porni pe mare.

Am rămas o bucată de vreme în această stare neștiind ce cale s-o iau, nici ce carieră să îmbrățișez, nici ce fel de viață să duc. Aveam mereu o silă de neînvinș pentru casa părintească și, cum stăteam îndelung în cumpănă, amintirea primejdiei în care îmi pierdusem cunoștința se șterse și împreună cu ea și slabele mele dorințe de reîntoarcere, până ce, în sfârșit, le-am dat pe toate deoparte și am căutat să fac o călătorie.

Am avut norocul, de cum am pus piciorul în Londra, să am parte de-o bună tovărășie, ceea ce nu se întâmplă întotdeauna tinerilor fără minte, libertini și părăsiți, așa cum eram eu atunci. Prima mea cunoștință a fost un căpitan de vas care, mergând o primă dată spre coastele Guineei cu mare succes, se hotărâse să se întoarcă acolo. Plăcându-i de mine, care pe vremea aceea nu eram cu totul de neplăcut, și auzindu-mă vorbind de planul de a vedea lumea, îmi zise:

– Dacă vrei să călătorești cu mine, nu vei cheltui nimic. Vei fi tovarășul meu și vei sta la masă cu mine și, dacă vrei să iei ceva cu dumneata, te vei bucura de toate avantajele pe care comerțul le oferă și poate că vei câștiga ceva.

Am primit oferta și legând bună prietenie cu acest căpitan, care era un om sincer și onest, am făcut această călătorie cu el, riscând o sumă mică, pe care, prin cinstea lui dezinteresată, am mărit-o foarte tare, căci nu am luat cu mine decât cam de vreo patruzeci de lire sterline sticlării și jucării de copii, așa cum mă sfătuisese el. Aceste patruzeci de lire sterline le-am strâns prin bunăvoința unor rude cu care mă aflam în corespondență și care, cred, îi îndemnaseră pe tata și pe mama să mă ajute la această ispravă a mea.

E singura călătorie în care pot spune că am fost fericit în toate afacerile pe care le-am făcut și o datorez integrității și cinstei prietenului meu, căpitanul. Între altele, în vremea aceasta, am câștigat îndestulătoare cunoștințe de matematici și de reguli maritime. Am învățat să prețuiesc un vas și să-i iau înălțimea. Pe scurt, să înțeleg unele lucruri pe care un om de mare trebuie numaidecât să le știe. Și, cu cât căpitanului îi făcea plăcere să mă învețe, cu atât mie-mi plăcea să studiez. Într-un cuvânt, această călătorie m-a făcut, deopotrivă, marinar și negustor. Pentru marfa mea aduceam, așadar, cinci livre și nouă uncii de pulbere de aur, care mi-au produs, la întoarcerea mea la Londra, aproape trei sute de lire sterline, care, mai târziu, mi-au pricinuit ruina.

Am vrut să mă fac negustor în Guinea – și, spre nenorocirea mea, prietenul murind la puțin timp după reîntoarcerea sa, m-am hotărât să fac din nou această călătorie – și m-am îmbarcat pe același vas cu acela care prima dată fusese contra-maestru, iar acum era comandant. Nici o călătorie nu a fost mai de plâns ca aceasta, căci, cu toate că nu am luat cu mine decât vreo sută de lire sterline, celelalte lăsându-le văduvei prietenului meu care a fost o credincioasă păstrătoare a lor, totuși am fost lovit de grele nefericiri. Vasul nostru,